

บรรณานุกรม

หนังสือ

- กันยา กาญจนบุรานนท์. "การบริการสุขภาพอนามัยในครอบครัวและชุมชน" เอกสารประกอบการเรียนการสอนชุด อนามัยชุมชน หน่วยที่ 8-15, กรุงเทพฯ: สำนักคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2526: 904-905.
- ณัฐชัย ต้นดีสุข. "แนวทางการพัฒนาแหล่งเสื่อมโทรม" เอกสารประกอบการสัมมนา, กรุงเทพฯ: คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2524.
- ทวีศักดิ์ สีดลรัศมี. การศึกษาลักษณะปัญหาของชุมชนแออัดคลองเตย, กรุงเทพฯ: คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526.
- เทวี รัชตานนท์ และคณะ. การศึกษาลักษณะทางสังคม เศรษฐกิจ ของประชาชนในชุมชนแออัด บ้านมนังคศิลา. กรุงเทพฯ: คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2513.
- ประวิทย์ สุนทรสิมะ. การควบคุมโรคติดต่อ. พิมพ์ครั้งที่ 4, กรุงเทพฯ: อเนกศิลป์การพิมพ์, 2525.
- พัฒนาชุมชน, กรม. การสำรวจสถานะเริ่มแรกของประชาชนในเขตโครงการขยายเขตพัฒนาอำเภอเมืองหนองคาย; พระนคร: โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น กรมพัฒนาชุมชน, 2510.
- เพ็ญศรี พิชัยสันติ และคณะ. ความรู้ทัศนคติ และสุขภาพอนามัยของแม่ทารกและเด็กวัยก่อนเรียนของสมาชิกนิคมสร้างตนเอง จังหวัดระยอง. กรุงเทพฯ: ภาควิชาอนามัยแม่และเด็ก คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2522.
- ราวี สุ่มสวัสดิ์ ณ อยุธยา. ปัญหาสุขภาพของคนกรุงเทพมหานคร ที่อาศัยอยู่ในบริเวณน้ำหยัง กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: ภาควิชาชีวสถิติ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2515.
- สมจิตต์ สุพรรณศักดิ์ และคณะ. รายงานการสำรวจสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม ประชากร ชุมชนแออัดกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: ภาควิชาสุขศึกษา คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2527.

สมบูรณ์ วัชรโรทัย และคณะ. รายงานผลการสำรวจการใช้บุคคลากรอนามัยและค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลของประชาชน. กรุงเทพฯ: กระทรวงสาธารณสุข, 2513.

สาธารณสุข, กระทรวง. สำนักงานปลัดกระทรวง. กองแผนงานสาธารณสุข. รายงานผลการสำรวจสภาวะอนามัย การแสวงหาและการใช้บริการเกี่ยวกับสุขภาพ กับลักษณะการสื่อสารสัมพันธ์ ระหว่างผู้ใช้บริการกับผู้ให้บริการในท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร. กระทรวงสาธารณสุข, 2525.

สำนักส่งเสริมศิลปกรรม. กรุงเทพมหานคร การดำเนินการพัฒนาชุมชนแออัด เอกสารหมายเลข 7 การประชุมปฏิบัติการ, 2527.

สำลี เปลี่ยนบางช้าง. สาธารณสุขมูลฐาน. นครปฐม: ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาการสาธารณสุขมูลฐานอาเซียน คำลายน มหวิทยาลัยมหิดล, 2526.

อรพรรณ หันจางสิทธิ์ และคณะ. ภาวะเจริญพันธ์ของสตรีในแหล่งเสื่อมโทรม กรุงเทพมหานคร. เอกสารทางวิชาการหมายเลข 42. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2523.

อธิบดีกรมการฝึกหัดครู และคนอื่น ๆ. รายงานเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของเด็กและเยาวชน ด้านสุขภาพอนามัย. กรุงเทพฯ: กองวิจัยสังคมศาสตร์ สภาวิจัยแห่งชาติ, 2525.

บทความ

เจก ธนศิริ. "โรคของนครหลวง". วารสารสุขภาพ พฤศจิกายน 2515: 31-33.

ธเนศ กองประเสริฐ. "ปัญหาอากาศเป็นพิษในกรุงเทพฯ". การสาธารณสุข 6 (ธันวาคม 2520): 110-113.

เรืองชัย สุขปราณี. "8 มีนาคม วันสตรีสากล แรงงานหญิงยังถูกกดขี่อยู่". สยามรัฐ 31 (มีนาคม 2528): 18-23.

อำนาจ ศิริรัตนบัลล์ และรัตนา พิมพ์โกวิท. "การบริการผู้ป่วยนอกของโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์" จุฬาลงกรณ์สาร (มกราคม 2518): 55-62.

เอกสารอื่น ๆ

- วชิระ สิงหะคเชนทร์ "ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้บริการสาธารณสุข และการวางแผนครอบครัว ของสตรีไทยในวัยเจริญพันธุ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- วชิรา กลีโกศล. "การวิเคราะห์ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ที่มีผลต่อสุขภาพอนามัยของแม่ และเด็ก อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา". วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาพัฒนาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2521.
- ลำยอง คุ้มขนาน. "ปัจจัยที่ยังผลต่อการปฏิบัติทางการอนามัย ของชาวชนบท ในประเทศไทย" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515.
- อวยพร ตรงการดี "ความคิดเห็นของผู้ป่วยนอกต่อเจ้าหน้าที่และบริการของโรงพยาบาลราชวิถี". วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต ภาควิชาพยาบาล คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.

Books

- Boesch, Ernst E. Communication Between Doctor and Patient S. in Thailand, Pat I. West Germany: University of Saar, 1972
- Fox, John P. Epidemiology Man and Disease. London: Macmil Co., 1970.
- Haurer, Philip. Differential Mortality in the United State: a study in Socio-economic Epidemiology. Ca: Harvard University Press, 1973.
- Iasmin, Sylvia, and Trygstad, Louise N. Behavior Concepts and the Nursing Process. St. Louise: C.V. Mosby, 1979.
- Ingelfinger, Franz J. Incontrovery in Internal Medicine. Philadelphia: Saunden S., 1974.
- Koos, E.L. The Health of Regionville. New York: Columbia University 1954.

Articles

- Hover, Julie, and Juelsgaavd, Nancy. "The Sick Role Reconceptualized." Nursing Forum 17(1978): 414.
- Kitagawa, Evelyn, and Hauser, Philys. "Education Differential in Mortality by Cause of Health, United States, 1960." Demography 5, 1978.
- Linder, Forest E.. "The Health of the American People". Scientific American 214 (June, 1966): 24-26.
- Mckenize, H.I. et al. "Report Illness and Its Treatment in Jamaica Community". Social and Economic Studies 16 (September 1967): 267.
- Syme, S.L. and Berkman,

ภาคผนวก

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

1) Chi-square (χ^2) ใช้ในกรณีที่ตัวแปรอิสระอย่างน้อย 2 กลุ่มเป็นอิสระจากกัน ระดับการวัดอย่างน้อยต้องเป็นนามมาตรา

สมมติฐาน Ho (null-Hypothesis) ให้อธิบายว่า ตัวแปรอิสระแต่ละตัวไม่มีความแตกต่างกัน

$$\text{การทดสอบ ใช้สูตร } (\chi^2) = \sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^c \frac{(O_{ij} - E_{ij})^2}{E_{ij}}$$

O_{ij} เป็นความถี่ จากการสังเกต ในแถวที่ i คอลัมน์ที่ j

E_{ij} เป็นความถี่ ที่คาดหวังในแถวที่ i คอลัมน์ที่ j

r เป็นจำนวนแถว

c เป็นจำนวนคอลัมน์

การกระจายทางสถิติ เป็นแบบ χ^2 distribution ที่ $df = (r-1)(c-1)$

ลักษณะการทดสอบ ใช้แบบทางเดียว

การตัดสินใจ ในกรณีที่ χ^2 ที่คำนวณได้มีค่ามากกว่า χ^2 จากตารางที่ χ^2

และ df นัยสำคัญที่ตั้งไว้ เราจะไม่ยอมรับสมมติฐาน Ho และถือว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม

ปรกติแล้วมักนิยมตั้งระดับนัยสำคัญไว้ที่ระดับ $\infty = .01$ และ $\infty = .05$ และการทดสอบด้วย χ^2 test ตัวอย่างในแต่ละช่อง (cell) จะเป็น 0 ไม่ได้ (วิเชียร เกตุสิงห์, 2522: 105-106)

อัตราอุบัติการณ์ (Incidence rate)

อัตราอุบัติการณ์ (Incidence rate) ซึ่งหมายถึง การวัดจำนวนของกลุ่มบุคคลที่พึงจะมีการเจ็บป่วยหรือเกิดโรคขึ้นใหม่ ภายในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งโดยเฉพาะ ภายในชุมชนนั้น ฉะนั้น

$$\text{อัตราอินซิเดนซ์} = \frac{\text{จำนวนของผู้ป่วยใหม่ (Number of persons starting illness)}}{\text{กลุ่มประชากรที่เสี่ยงต่อการเป็นโรค (Population at risk)}} \times 100$$

อย่างไรก็ดีได้กล่าวไว้แล้วในตอนต้นว่า มนุษย์คนเดียวเท่านั้นภายในช่วงเวลาหนึ่งอาจจะเจ็บป่วยได้หลายครั้ง ฉะนั้นการหาอัตราอินซิเดนซ์ จึงต้องมีสำหรับจำนวนโรคด้วยคือ

$$\text{อัตราอินซิเดนซ์} = \frac{\text{จำนวนของโรคที่เกิดขึ้นใหม่ (Number of new spells of illness)}}{\text{กลุ่มประชากรที่เสี่ยงต่อการเป็นโรค (Population at risk)}} \times 100$$

ส่วนมากการวัดอัตราอินซิเดนซ์มักจะวัดในช่วงเวลาหนึ่งเดือน และแสดงผลหารออกมาในรูปของข้อมูลต่อร้อย (หมายความว่า เอา 100 เป็นตัวคงที่ คูณผลหารที่ได้) แต่ในตำราบางเล่มกล่าวว่า อาจจะวัดในช่วงเวลาใด ๆ ก็ได้ แล้วแต่จุดประสงค์ของผู้ที่จะวัดออกมา เช่น ช่วงเวลาเป็นปี เป็นวัน และจะแสดงผลหารออกมาในรูปของข้อมูลต่อ 1000 ก็ได้

ตัวอย่าง ตามไดอะแกรมที่แสดงให้เห็นในรูปที่ 5.4 นักศึกษาจะเห็นได้ว่าจำนวนโรคใหม่ที่เกิดขึ้นในเดือนกุมภาพันธ์ (ตามข้อ 3 และ 4) มีอยู่ 20 คน

ฉะนั้น อินซิเดนซ์เรทของจำนวนโรคใหม่ที่เกิดขึ้น (Incidence rate: new spells of illness) $20/40 \times 100 = 50$ ต่อเด็ก 100 คน

เกิดมีปัญหามากขึ้นว่า มีเด็กกี่คนที่เพิ่งจะป่วยในเดือนกุมภาพันธ์ เมื่อดูในไดอะแกรมรูป 5.4 จะเห็นได้ว่ามีเด็กอยู่ 3 คน คือ ด.ย. F ด.ย. H ด.ย. L ป่วยมากกว่าหนึ่งโรคภายในเดือนกุมภาพันธ์ ดังนั้นถึงแม้ว่าจะมีจำนวนโรคใหม่ที่เกิดขึ้นภายในเดือนกุมภาพันธ์ 20 โรคก็จริง แต่มีเด็กนักเรียนป่วยจริง ๆ เพียง 17 คนเท่านั้นของเด็กนักเรียนทั้งชั้น 40 คน ฉะนั้น

$$\begin{aligned} \text{อัตราอินซิเดนซ์ของจำนวนผู้ป่วยใหม่} &= \frac{\text{จำนวนผู้ป่วยใหม่ (Number of Person starting illness)}}{\text{กลุ่มประชากรที่เสี่ยงต่อการเป็นโรค (Population at risk)}} \times 100 \\ \text{(Incidence rate : persons)} & \\ &= \frac{17}{40} \times 100 \\ &= 42.5 \text{ ต่อจำนวนเด็ก 100 คน} \end{aligned}$$

สรุปแล้วอัตราอินซีเต็นซ์จะแสดงให้เห็นเราทราบถึงจำนวนผู้ป่วยใหม่ที่เพิ่งจะเกิดขึ้นประการ
หนึ่ง และจำนวนโรคที่เกิดขึ้นใหม่ภายในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง โดยเฉพาะอีกประการหนึ่ง
(นายแพทย์ ประวิทย์ ลุ่มทรสิมะ, 2525 : 121-122)

ประวัติผู้เขียน

นาย วัน อูซิดา เกิดเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2500 ที่จังหวัดบุรีรัมย์ สำเร็จมัธยมศึกษาชั้นต้น (มศ. 3) จากโรงเรียนนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อปี 2517 และเข้าศึกษาต่อที่วิทยาลัยครูพระนคร จนจบปริญญาตรีศึกษาศาสตร์บัณฑิต (คบ.) สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ทั่วไป ในปีการศึกษา 2521 และได้เข้าศึกษาต่อปริญญาทางด้านสาธารณสุขศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาสายศึกษา จากคณะสาธารณสุขศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล หลังผู้ติดตามเนื่องจากจบการศึกษาในปีการศึกษา 2525 เมื่อปีการศึกษา 2526 ได้เข้าศึกษาต่อที่ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา สาขาประชากรศาสตร์ โดยได้รับทุนในการทำวิทยานิพนธ์ จากมูลนิธิศาสตราจารย์ ดร. วิสิษฐ ประจวบเหมาะ ในปี พ.ศ. 2527 ปัจจุบันทำงานรับราชการที่สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

